

Rezumatul Deciziei Comisiei
din 29 septembrie 2010
privind o procedură inițiată în temeiul articolului 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii
Europene și al articolului 54 din Acordul privind SEE

(Cazul COMP/39.315 – ENI)

[notificată cu numărul C(2010) 6701]

(Numai textul în limba italiană este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/C 352/10)

În data de 29 septembrie 2010, Comisia a adoptat o decizie privind o procedură inițiată în temeiul articolului 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) ⁽¹⁾. În conformitate cu articolul 30 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului ⁽²⁾, Comisia publică numele părților și conținutul principal al deciziei, inclusiv sancțiunile impuse, ținând seama de interesul legitim al întreprinderilor în protejarea intereselor lor de afaceri. O versiune neconfidențială a deciziei este disponibilă pe site-ul internet al Direcției Generale Concurență la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39315

1. INTRODUCERE

- (1) Prezenta decizie se adresează întreprinderii ENI SpA (denumită în continuare ENI). ENI a oferit angajamente pentru a răspunde temerilor privind concurența exprimate de Comisie într-o comunicare privind obiecțiunile, iar prin prezenta decizie aceste angajamente devin obligatorii.

2. PROCEDURĂ

- (2) Cazul a fost inițiat ca urmare a inspecțiilor inopinate efectuate în data de 5 mai 2006 la sediul ENI, al filialelor acesteia și al societăților controlate de ENI, care desfășoară activități în domeniul distribuției gazului în și către Italia. În data de 20 aprilie 2007, Comisia a inițiat procedura în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1/2003 ⁽³⁾ și al articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 ⁽⁴⁾. În data de 6 martie 2009, Comisia a adoptat o comunicare privind obiecțiunile (CO) în care își expune temerile privind concurența ⁽⁵⁾. Comunicarea privind obiecțiunile a fost notificată întreprinderii ENI prin scrisoarea din data de 9 martie 2009. La 1 octombrie 2009, ENI a transmis un răspuns în care face cunoscut faptul că nu este de acord cu concluziile CO. În 27 noiembrie 2009, a avut loc o audiere. În 4 februarie 2010, ENI a prezentat Comisiei angajamente ca răspuns la temerile exprimate în CO ⁽⁶⁾.

În data de 5 martie 2010, a fost publicată o comunicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, în conformitate cu articolul 27 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, care prezintă sintetic temerile Comisiei și angajamentele propuse și prin care părțile terțe interesate sunt invitate să își transmită observațiile privind angajamentele, în termen de o lună de la publicare ⁽⁷⁾. În data de 27 aprilie 2010, Comisia a informat ENI cu privire la observațiile primite de la părțile terțe interesate în urma publicării comunicării. La data de 10 mai 2010, ENI a transmis unele clarificări cu privire la observațiile părților terțe. Informațiile suplimentare solicitate în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 au fost transmise de întreprindere în data de 24 mai 2010.

- (3) În data de 8 iulie 2010, ENI a transmis o versiune modificată a angajamentelor pentru a ține cont și de rezultatele testului de piață (denumite în continuare angajamentele finale).
- (4) Comitetul consultativ privind înțelegerile și pozițiile dominante a emis un aviz favorabil în data de 9 septembrie 2010 ⁽⁸⁾. Consilierul-auditor și-a prezentat raportul final în data de 13 septembrie 2010 ⁽⁹⁾.

3. TEMERILE IDENTIFICATE ÎN COMUNICAREA PRIVIND OBIECȚIUNILE

- (5) Comunicarea privind obiecțiunile elaborată de Comisie a avut în vedere faptul că este posibil ca ENI să fi abuzat de poziția sa dominantă, conform articolului 102 din

⁽¹⁾ Începând cu 1 decembrie 2009, articolele 81 și 82 din Tratatul CE devin articolele 101 și, respectiv, 102 din TFUE. Esența celor două articole nu se schimbă. În scopul prezentei decizii, trimerile la articolele 101 și 102 din TFUE se citesc ca trimeri la articolele 81, respectiv 82 din Tratatul CE, dacă este cazul.

⁽²⁾ JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

⁽³⁾ JO L 1, 4.1.2003, p. 1.

⁽⁴⁾ JO L 123, 27.4.2004, p. 18.

⁽⁵⁾ În conformitate cu articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 coroborat cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 773/2004. Comunicarea privind obiecțiunile constituie, de asemenea, o evaluare preliminară în sensul articolului 9 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului

⁽⁶⁾ În conformitate cu articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.

⁽⁷⁾ JO C 55, 5.3.2010, p. 13.

⁽⁸⁾ A se vedea p. 5 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽⁹⁾ A se vedea p. 6 din prezentul Jurnal Oficial.

TFUE, prin aplicarea unei strategii sistematice și constructive de refuz de aprovizionare pentru conductele sale internaționale de transport de gaz către Italia, mai exact conductele TENP ⁽¹⁾, Transigaz ⁽²⁾ și TAG ⁽³⁾.

cumpărător adecvat independent și fără legături cu ENI care la o primă vedere, nu ridică probleme în ceea ce privește concurența.

(6) Este posibil ca strategia sistematică și constructivă de refuz de aprovizionare să fi redus oportunitățile concurenților ENI de a transporta gaz către Italia prin rețeaua sa internațională (prin acumularea de capacități, prin oferirea acestora în condiții mai puțin atractive și prin limitarea strategică a investițiilor în capacități suplimentare). Închiderea accesului la conductele pentru import ar restricționa, în consecință, capacitatea și motivațiile concurenților de dezvoltare a concurenței reale pe piețele de aprovizionare cu gaz din aval din Italia. Comisia a concluzionat că este posibil ca ENI să fi adoptat o strategie de menținere deliberată a capacităților de transport internațional la cote mici pentru a limita importurile de gaz în Italia de către părțile terțe și pentru a-și proteja profiturile pe piețele de aprovizionare cu gaz din aval. Opinia Comisiei este că, în acest caz, conform celor prezentate în declarația privind obiecțiunile, această strategie de refuz de aprovizionare ar fi decurs din conflictul de interese inerent cu care se confruntă un operator dominant precum ENI, care controlează în același timp atât transportul, cât și aprovizionarea cu gaz. Această practică ar fi deci în detrimentul clienților părților terțe transportatoare, al concurenței și în ultimă instanță al clienților finali de pe piața de aprovizionare din aval din Italia.

4. ANGAJAMENTE

(7) ENI s-a angajat să cedeze activele sale actuale la societăți a căror activitate este legată de conductele de transport internațional al gazului (TENP, Transigaz și TAG) ⁽⁴⁾ unui

⁽¹⁾ Conductele TENP/Transigaz permit importul de gaz din nordul Europei către Italia, prin Germania și Elveția. În ceea ce privește conducta TENP, ENI controlează conducta în comun cu E.ON. Mai exact, ENI controlează Gas Transport GmbH care, în schimb, deține o participație majoritară de 49 % în Trans Europa Naturgas Pipeline GmbH & Co, care deține și exploatează conducta TENP. ENI controlează în exclusivitate TSO – Eni Gas Transport Deutschland SpA – care exploatează TENP pentru partea de drepturi de transport deținute la ENI (și anume la [...] % din capacitatea TENP).

⁽²⁾ În ceea ce privește conducta Transigaz, ENI controlează în comun cu Swissgas conducta. ENI deține 46 % din Transigaz AG. ENI controlează, de asemenea, în exclusivitate, TSO, Eni Gas Transport International SA (ENI GTI) care administrează și exploatează o parte a Transigaz corespunzător drepturilor de capacitate deținute de ENI asupra acelei conducte (și anume furnizează servicii de transport de gaz, inclusiv comercializarea a aproximativ [...] % din capacitatea de transport deținută de ENI).

⁽³⁾ Conducta TAG permite importul de gaz din Rusia către Italia. ENI, împreună cu OMV, controlează în comun TSO (Trans Austria Gasleitung GmbH) care deține integral drepturile de capacitate pentru transportul de gaze naturale prin conducta TAG. Întreprinderii ENI îi revin aproximativ [...] % din drepturile de transport corespunzătoare capacității existente prin TAG.

⁽⁴⁾ Mai exact, ENI s-a angajat să cedeze participațiile sale la operatorii sistemului de transport (TSO) și, dacă este aplicabil, societăților vehicul care dețin acțiunile TSO și sunt proprietarii activelor.

(8) În ceea ce privește TAG, ENI va ceda partea sa unei entități publice controlată direct sau indirect de guvernul italian ⁽⁵⁾.

(9) ENI se angajează, de asemenea, ca pentru perioada începând cu 22 decembrie 2009 și până la finalizarea cedărilor, să nu prelungească sau reînnoiască niciun contract de transport sau să încheie vreun contract nou de transport în beneficiul său ca transportator pe conductele TAG, TENP și Transigaz, cu excepția unor posibile viitoare licitații sau a altor proceduri publice de alocare pentru capacități de transport în flux invers, către alte piețe decât cea italiană.

(10) Angajamentele finale ale ENI sunt suficiente pentru a înlătura temerile legate de concurență identificate în CO. Temerile sunt înlăturate întrucât comportamentul anticoncurențial al ENI a avut drept cauză interesul acesteia de a-și proteja marjele de aprovizionare, neglijând în același timp veniturile obținute din activitatea de transport. În acest sens, cu condiția ca participările la conducte să fie cedate unor cumpărători adecvați independenți și fără legături cu ENI, și care nu ridică, la prima vedere, temeri în ceea ce privește concurența, măsurile de remediere propuse sunt adecvate pentru a rezolva acest conflict de interese de natură structurală care rezultă din integrarea verticală a societății.

(11) Angajamentele, în forma lor finală, sunt, de asemenea, necesare deoarece nicio măsură vizând comportamentul nu ar fi la fel de eficace ca cedarea participărilor ENI la TSO-uri pentru a înlătura temerile exprimate. Angajamentele ENI de a ceda participațiile sale la conductele internaționale de transport al gazului (TENP, Transigaz și TAG) reprezintă o măsură structurală de tipul celei preconizate în CO. În absența acestei măsuri structurale de remediere, motivațiile unei societăți în domeniul gazelor integrate vertical de a adopta în continuare presupusul comportament anticoncurențial nu ar fi fost eliminate, conducând la riscul de a nu se pune capăt efectiv presupusei încălcări.

(12) Și nu în ultimul rând, dat fiind numărul mare de clienți ai gazului pe piețele italiene în aval și prejudiciile potențiale importante pentru acești clienți, angajamentele trebuie să fie considerate ca fiind adecvate și proporționale.

⁽⁵⁾ Comisia a fost de părere că societatea Cassa Depositi e Prestiti Spa (denumită în continuare CDP) poate fi considerat cumpărător potrivit pentru TAG.

5. CONCLUZIE

- (13) Având în vedere angajamentele oferite, decizia concluzionează că nu se mai justifică o acțiune a Comisiei în acest sens și că, fără a se aduce atingere articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003, ar trebui încheiată procedura în acest caz.
-